

Lichen sclerosus

Hvad er Lichen Sclerosus:

Lichen sclerosus er en hudsygdom, som kan give langvarige kroniske gener fra kønslæberne og skedeindgangen.

Lichen Sclerosus er en hudlidelse, som kan ses overalt på hud og slimhinder men oftest i skridtet ved kønslæberne og ikke oppe i skeden. Sygdommens årsag er ukendt. Sygdommen har ikke et dansk navn. Den kan ses i alle aldre, men er hyppigst efter overgangsalderen. Ved lichen sclerosus er slimhinden stedvist tynd eller fortykket. Der sker ofte en skrumpning af vævet. Specielt bør man være opmærksom på skrumpninger omkring klitoris, urinrørets udmunding og skedeindgangen, da det kan give permanente generende forandringer. Der findes andre mere sjældne Lichenformer som benævnes: Lichen Ruber eller Lichen Planus, som kræver anden behandling.

Hyppighed:

Den nøjagtige forekomst af Lichen er ukendt. Både fordi mange kvinder ikke søger hjælp til sygdommen formodentlig, og fordi sygdommen ofte bliver mis-tolket.

Man anslår, at der hvert år optræder ca. 14 nye tilfælde per 100.000 kvinder, men da lidelsen er kronisk er der alligevel en del der lider af sygdommen.

Årsag:

Man kender ikke årsagen til Lichen. Såvel ændringer i hormonniveau og forskellige former for infektion er undersøgt uden man har kunnet finde en sammenhæng. Sygdommen har måske noget med vores immunsystem at gøre. Lichen kan ikke smitte.

Symptomer:

Svie, brænden og smerter er hyppige symptomer.

Smerter i forbindelse med samleje skyldes tendens til små hudsprækker, sammenvoksninger og forsnævninger.

Hvad sker der hos gynækologen:

Mange er behandlet med svampemidler i den tro, at generne er forårsaget af gærsvampe. Hos gynækologen udelukkes svamp evt. først. Den eneste helt sikre metode er at tage en lille vævsprøve efter anlæggelse af lokalbedøvelse.

Evt. er det også relevant at undersøge for sukkersyge og stofskifteforstyrrelser.

Behandling:

Lichen Sclerosus er en kronisk sygdom, og der findes ikke en helbredende behandling, men kun en symptombehandling. Det er vigtigt at følge behandlingsanvisningerne for at mindske generne og forebygge forsnævninger.

Ved behandling kan generne næsten forsvinde eller holdes nede. Man starter med en ret stærk binyrebarksalve:

Dermovat 0,05 %, som påsmøres intensivt i starten og siden sjældnere og sjældnere. Mange er bange for binyrebarkpræparaterne, men overdoserer man ikke, er det ikke farligt. Ved overdosering bliver huden meget tynd. De fleste gange anbefaler vi behandling 1-2 gange dagligt i ca. 2 måneder, herefter 2 gange ugentligt i 1 måned, og herefter ved behov, men ofte er det nødvendigt med en vedligeholdelsesbehandling på 1 gang daglig 2-4 dage/måned.

Hud og slimhinde er mere sart, når man har Lichen, og derfor kan det være formålstjenligt at smøre sig med andre salver ind imellem f.eks. Locubase, Helosan (kopattesalve) eller Decubal. For at styrke slimhinden kan det for kvinder efter overgangsalderen være godt at behandle med lokalt østrogen både som stikpiller og creme.

Efter 3 måneder vil 75 % være sluppet for generne, men sygdommen kan blive aktiv igen.

Nogle gange er forsnævringerne så udtalte, når vi opdager sygdommen, eller der bliver ved med at komme revner, så det kan blive nødvendigt med en mindre operation.

Tilbagefald optræder desværre dog i ca. 50 % af tilfældene.

Kontrol:

Meget, meget sjældent opstår der celleforandringer i det angrebne område, der aftales kontrol 3 mdr. efter behandlingsopstart, men ellers aftales normalt ikke faste kontroller her, da risikoen er så lille og behandlingen er så god, ud over en årlig kontrol hos din egen læge.

Søg læge, hvis du selv bemærker ændringer trods anbefalede behandling, og specielt hvis der kommer sår og rifter, som ikke heles på behandlingen.

Hvad kan du selv gøre:

Da vi ikke kender årsagen til sygdommen, kan du ikke forebygge den. Det er vigtigt at undgå at irritere huden omkring skeden. Undlad derfor sæbe, brug løstsiddende tøj og undertøj, undgå trusseindlæg, brug mandelolie ved samleje eller evt. Xylocain-gel ca. 15 minutter før samlejet ved smerter (dog ikke omkring clitoris, da det nedsætter følsomheden). Og find en god cykelsattel, hvis den gamle generer dig.

Du kan læse mere om lidelsen [HER](#)